

कृषि उन्नती योजना राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा व पोषण अभियान अंतर्गत बियाणे घटकाच्या (पुर्वीची एसएमएसपी) सुधारीत वार्षिक कृती आराखड्यास प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता मिळणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्य व्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक कृवपदुम-१२०२७/१०६/२०२५/MAG-१A

संगणक क्रमांक :E-१०९८५०३

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, विस्तार, मुंबई-४०००३२

दिनांक :- ०५ डिसेंबर, २०२५

संदर्भ:-

१. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. कृवपदुम-१२०२७/१०६/२०२५-MAG-१A (E-१०९८५०३), दि.१६.०५.२०२५
२. ४० व्या SLSC मिटिंग चे इतिवृत्त No. RKY-०४२५/C.R. १७५/१४-A, Dtd.१३/१०/२०२५.
३. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र जा.क्र. गुनि १/२/केवाय/बियाणे/एसव्हीएस२५-२६/४७७/२०२५ दि.२४/११/२०२५.

प्रस्तावना :-

कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा व पोषण अभियान अंतर्गत बियाणे घटकासाठी संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली होती. परंतु संदर्भ क्र. २ अन्वये राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेच्या दिनांक १९ सप्टेंबर, २०२५ रोजी झालेल्या ४० व्या राज्यस्तरीय मंजूरी समितीच्या बैठकीत सदर योजनेतील बियाणे घटकाखालील उपघटकातील खर्चामध्ये सुधारणा मंजूर करण्यात आली आहे. त्यानुषंगाने कृषि उन्नती योजनेअंतर्गत राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा आणि पोषण अभियान या केंद्र पुरस्कृत योजनेअंतर्गत बियाणे घटकाखालील उपघटकांच्या सुधारीत खर्चाच्या आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :- कृषि उन्नती योजनेअंतर्गत राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा आणि पोषण अभियान या केंद्र पुरस्कृत योजनेअंतर्गत बियाणे घटकाखालील उपघटकांच्या सन २०२५-२६ मध्ये राबविण्याच्या रुपये १७६५.०८ लाख रकमेच्या सुधारित वार्षिक कृती आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. सदर उपघटक पुढीलप्रमाणे आहेत :-

**कृषि उन्नती योजना -राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा व पोषण अभियान अंतर्गत बियाणे घटकाच्या (पुर्वीची एसएमएसपी)
वार्षिक कृती आराखड्यास प्रशासकीय व वित्तीय मान्यतेचा प्रस्ताव**

अ.क्र.	उपघटक	सामाजिक प्रवर्ग	वार्षिक कृती आराखडा			अंमलबजावणी यंत्रणा
			केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण	
१	नवीन वाणांच्या बियाणांना प्रोत्साहनासाठी अर्थसहाय्य (Assistance for fostering seeds of new varieties)- (६०:४०)	सर्वसाधारण (७९%)	५३७.८२	३५८.५५	८९६.३७	महाबीज
		अ.जाती (१२ %)	८१.६९	५४.४६	१३६.१६	
		अ.जमाती (९ %)	६१.२७	४०.८५	१०२.१२	
	एकूण- नवीन वाणांच्या बियाणांना प्रोत्साहनासाठी अर्थसहाय्य (Assistance for fostering seeds of new varieties)-		६८०.७८	४५३.८६	११३४.६४	
२	बियाणे गुणवत्ता नियंत्रण घटकांचे बळकटीकरण (Strengthening of Seed quality control components)- (१००:०)	-				
२.१.	विद्यमान बीज परीक्षण प्रयोगशाळांचे बळकटीकरण:	-				
२.१.१.	बीज परीक्षण प्रयोगशाळांसाठी उपकरणे खरेदीसाठी अर्थसहाय्य-	-	२८.५०	०.००	२८.५०	कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२.१.२	विद्यमान बीज परीक्षण प्रयोगशाळांचे बळकटीकरण-	-	१८.००	०.००	१८.००	
२.२	आधुनिक/प्रगत आनुवंशिक शुद्धता तपासणी सुविधा (१००% केंद्र पुरस्कृत)-	-				
२.२.१.	DNA फिंगरप्रिंटिंग/वाण शुद्धता तपासणी प्रयोगशाळा स्थापनेसाठी अर्थसहाय्य:	-	२००.००	०.००	२००.००	महात्मा फुले कृषी विद्यापीठ राहुरी

२.२.२	पारंपारिक पद्धतीद्वारे शुद्धता तपासणीसाठी अर्थसहाय्य:					
२.२.२.१	आनुवंशिक शुद्धता चाचणी सुविधा बळकटीकरण (Strengthening of Grow-Out Test Farm):	-	५०.००	०.००	५०.००	
२.२.२.२	ग्रीन/नेट/पॉली हाऊस सुविधेसाठी:(Green/Net/Poly house facility)-	-	१५.००	०.००	१५.००	
२.३	विशेष बीज आरोग्य तपासणी युनिट (Specialized Seed Health Testing unit)	-	७०.००	०.००	७०.००	
२.४	क्षमता बांधणी (Capacity Building)	-	१०.००	०.००	१०.००	
२.५	बियाणे कायद्यांच्या अंमलबजावणीसाठी अर्थसहाय्य (ASSISTANCE FOR STRENGTHENING OF SEED LAW ENFORCEMENT)	-	५.००	०.००	५.००	कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
	एकुण -बियाणे गुणवत्ता नियंत्रण घटकांचे बळकटीकरण (Strengthening of Seed quality control components)- (१००:०)		३९६.५०	०.००	३९६.५०	
३	राष्ट्रीय बियाणे राखीव (National Seed Reserve)	-				
	राखीव बियाण्यांच्या देखभालीचा खर्च:(Maintenance Cost)	-	९०.५३	०.००	९०.५३	महाबीज
	एकुण -राष्ट्रीय बियाणे राखीव (National Seed Reserve)		९०.५३	०.००	९०.५३	

अ	एकुण - (१+२+३)		११६७.८१	४५३.८६	१६२१.६७	
४	प्रशासकीय, संनियंत्रण व मूल्यमापन खर्च	-	२९.२०	११.३४	४०.५४	
ब	एकुण - (अ+४)		११९७.०१	४६५.२१	१६६२.२२	
५	राखीव बियाण्यांच्या देखभालीचा खर्च:(Maintenance Cost) प्रलंबित दायित्व सन २०२४-२५		१०२.८७	०.००	१०२.८७	महाबीज
	एकुणात एकुण (ब+५)		१२९९.८८	४६५.२१	१७६५.०८	

सदर योजनेकरीता वाचा क्र.१ मधील शासन निर्णयातील अटी व शर्ती लागू राहतील.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२५१२०५१७३१३५६९०१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सुहास म. सकपाळ)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा मंत्री (कृषि) यांचे खासगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.मंत्री (फलोत्पादन) यांचे खासगी सचिव
५. मा.राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खासगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. मा. विरोधी पक्षनेता (विधानसभा/परिषद), महाराष्ट्र विधानमंडळ, मुंबई
७. मा. अ.मु.स. (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
९. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित, महाबीज भवन, कृषिनगर, अकोला.
- १०.संचालक (निविष्टा व गुणनियंत्रण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ११.सर्व कृषि संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १२.महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा) परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर.

- १३.सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
१४.सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
१५.सहाय्यक संचालक, लेखा १, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१६.अवर सचिव (का-१४३१),नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१७.अवरसचिव वित्त विभाग (व्यय-१४), मंत्रालय, मुंबई.
१८.निवडनस्ती १-अ